

Neptun kód (tanrendből):		BTMTNTORT15		
Az óra címe:		Oktató(k):	Tárgyjegyző:	
A Magyar Királyság kormányzat- és hivataltörténete a középkorban		Dr. Tóth Péter, Dr. Süttő Szilárd	Dr. Süttő Szilárd	
Az óra címe angol nyelven:				
History of the Governmental Institutions in Medieval Hungary				
Az óra tanterv szerinti felhasználhatósága (felhasználás más képzésben kóddal együtt):				
Az óra típusa	Beszámolási kötelezettség	Heti óraszám:	Kreditérték:	Előfeltétel (kóddal):
előadás	kollokvium	2	3	
Az óra tartalmi ismertetése:				
<p>A történeti folyamatok elmélyültebb megértésének és megértetésének feltétele a döntéshozatali mechanizmusok változásainak, illetve ezeknek és az egyes történeti jelenségek korrelációjának ismerete. A köztörténeti anyag háttereként az óra Magyarország központi kormány szerveinek és bíraskodásának illetve helyi igazgatásának megismerését szolgálja, különös tekintettel az írásbeliség központi és helyi szerveire, a regionális igazgatásra, a patrimonális királyság szervezetére, a <i>honor</i>-rendszerre, a vármegye fogalmának illetve a hadszervezetnek változásaira valamint a magyar viszonyok európai hátterére: a perszonalizmus és institucionalizmus, illetve a hűbériség és familiaritás viszonyára, továbbá a rendiség jelentőségére.</p>				
Az óra tematikája (12 hétre lebontva):				
<ol style="list-style-type: none"> 1. A kormányzattörténet tárgya, módszere és forrásai. 2. A középkori magyar társadalom szervező elvei. 3. A patrimonális királyság és a <i>honor</i>-rendszer. 4. A rendiség fejlődésének fokozatai és jelentősége. 5. A nádor és az országbíró. 6. A tárnokmester, a kincstartóság és a budai udvarbíró. 7. A királyi tanács. 8. Az országgyűlés. 9. A regionális kormányzatok. 10. A hadszervezet változásai. 11. Az írásbeliség központi és helyi szervei. 12. A bíraskodás szervezete. 				
Jegy szerzésének feltételei (pl. Zárthelyi, stb.):				
<p>Aláírás feltétele az előadás látogatása vagy az annak anyagára épülő zárthelyi dolgozat eredményes megírása; a kollokviumon az előadás anyagának és a megadott szakirodalomnak ismeretéről kell számot adni.</p>				
Kötelező irodalom (max. 3 tétel):				
<p>– Eckhart Ferenc: Magyar alkotmány- és jogtörténet. A jegyzeteket kiegészítette, az utószót írta és a bibliográfiát összeállította Mezey Barna. Budapest, 2000. 13–160. (Első kiadás: Budapest, 1946.)</p> <p>– A magyar állam- és jogtörténet forrásai. Szöveggyűjtemény. Szerkesztette Mezey Barna. Budapest, 1998. 21–124.</p> <p>– Magyar alkotmánytörténet. Szerkesztette Mezey Barna. 2. kiadás, Budapest, 1998. 13–56., 76–191.</p>				
Ajánlott irodalom:				
<p>– Engel Pál: A honor. (A magyarországi feudális birtokformák kérdéséhez.) In: Engel Pál: Honor, vár, ispánság. Válogatott tanulmányok. Válogatta, szerkesztette, a jegyzeteket gondozta Csukovits Enikő. Budapest, 2003. 73–100. [Eredetileg megjelent: Történelmi Szemle, 24 (1981) 1–19.]</p> <p>– Engel Pál: Honor, vár, ispánság. Tanulmányok az Anjou-királyság kormányzati rendszeréről. In: Engel Pál: Honor, vár, ispánság. [ld. feljebb] 101–161. [Eredetileg megjelent: Századok, 116 (1982) 880–922.]</p>				

- Gericz József: A magyar királyi kúriai bíraskodás és központi igazgatás Anjou-kori történetéhez. in: uő.: Egyház, állam és gondolkodás Magyarországon a középkorban, Budapest, 1995. 295-318. [Eredetileg megjelent: Jogtörténeti tanulmányok I., szerk.: dr. Csizmadia Andor, Budapest, 1966. 285-306.]
- Hajnik Imre: A magyar bírósági szervezet és perjog az Árpád- és a vegyes-házi királyok alatt. Budapest, 1899.
- Holub József: Zala megye története a középkorban. Első kötet. A megyei és egyházi igazgatás története. Pécs, 1929.
- Kubinyi András: A Mátyás-kori államszervezet. In: Hunyadi Mátyás. Emlékkönyv Mátyás király születésének 500. évfordulójára. Szerkesztett Rázsó Gyula, V. Molnár László. Budapest, 1990. 53–147.
- Süttő Szilárd: Anjou-Magyarország alkonya. Magyarország politikai története Nagy Lajostól Zsigmondig, az 1384–1387. évi belviszályok okmánytárával. I–II., Szeged, 2003., I. kötet 35–36., 77–83., 94–107., 136–138.

Egyéb tudnivalók (pl.: tananyag, követelmények, stb. internetes elérhetősége):